

SYLLABUS (Drugi ciklus studija)

Odsjek	Književnosti naroda Bosne i Hercegovine				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Poetički fenomeni srpske književnosti 20. vijeka				
Šifra/kod	FIL KBH 541	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	4
Ciklus studija	2.	Semestar	3.	NPP 2019/2020	
				Studijska godina	2025/2026. 2026/2027.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta					
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	Nenad Veličković			
	Kontakt podaci	Kabinet: 188 E-mail: nenad.velickovic@ff.unsa.ba Telefon:	Termin konsultacija	Ponedjeljak: 10-12 Srijeda: 10-12 Četvrtak: 12-13	
Saradnik	Ime i prezime	Anes Osmić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 196 E-mail: anes.osmic@ff.unsa.ba Telefon:	Termin konsultacija	Utorak: 10-12 Srijeda: 16-18 Četvrtak 14-15	
Sedmični broj kontakt sati	2 + 2 (predavanja i vježbe) Opterećenje (100 sati, 4 ECTS): 37 sati čitanja i pripreme 43 sati predavanja i vježbi 20 sati priprema prezentacije i konsultacije, izrada seminarskog rada				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Kolegij se fokusira na neke od važnijih poetičkih fenomena u 20. vijeku u srpskoj književnosti (uključujući i građu iz 21.). Naglasak je na odnosu ideologije i književnosti, prije svega u obrazovanju, pri čemu se <i>srpska</i> književnost posmatra kao integralni dio <i>jugoslavenske</i> (u kontekstu istorijski, geografski, politički i ideološki definisanih granica).				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Razmotriti različita shvatanja pojma <i>poetika</i> , posebno u značenju nauke o književnosti, tj. standarda i principa na kojima se nauka zasniva. Upoznati studente s nekim pojavama u savremenoj srpskoj književnosti (postmoderna, populistički talas, feminizam) u jugoslavenskom kontekstu. Osvjetliti odnos ideologije i književnosti i ideološku upotrebu književnosti u obrazovanju.				
Ishodi učenja	Studenti(ce) će biti u stanju predstaviti izabrane poetičke fenomene unutar konteksta u kojima se javljaju, kritički i teorijski ocijeniti analizirane tekstove, biti u stanju prepoznati elemente indoktrinacije u nastavi književnosti i izraziti vlastiti odnos prema ulozi književnosti u obrazovanju.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta Prvi polusemestar	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	<p>Predstavljanje silabusa, dogovor o načinu rada. Kalendar rada.</p> <p>S. Petrović: <i>Pojam paradigme u proučavanju književnosti, Stanovište sadašnjosti i stanovište prošlosti u historiji književnosti, Književno djelo kao igra, Književna kritika i nauka o književnosti.</i></p> <p>Vježbe: Analiza Petrovićevih stavova u navdenim člancima.</p>
2.	<p>Ideološka čitanja proze Ive Andrića</p> <p>D. Gajević, <i>Jugoslavenstvo između stvarnosti i iluzija</i>; A. Barac, <i>Jugoslavenska književnost, Jugoslavija 1945-1960</i>; M. Ž. Čalić. Interpretacija pripovjedaka I. Andrića. <i>U musafirhani. Most na Žepi. Čudo u Olovu.</i></p> <p>Vježbe: Interpretacija pripovjetke Put Alije Đerzeleza.</p>
3.	<p>Ideološka čitanja proze Ive Andrića</p> <p>Literatura R. Volš, <i>Ko je pripovedač</i>; T. Haverić, <i>Lijepa književnost i ljepša prošlost</i>, N. Veličković, <i>Standardi naučne izvrsnosti i U musafirhani, i povodom nje</i>; Interpretacija romana I. Andrića: <i>Na Drini ćuprija i Travnička hronika.</i></p> <p>Vježbe: Istorijski izvori <i>Travničke hronike</i>: dokument i fikcija.</p>
4.	<p>Ideološka čitanja proze Ive Andrića</p> <p>Glavne teze knjige <i>Bitka za prošlost</i> Z. Milutinovića. <i>U požaru svjetova</i> Mihaela Martensa.</p> <p>Vježbe: Glavne karakteristike <i>bošnjačkog diskursa o Andriću.</i></p>
5.	<p>Ideološka čitanja proze Ive Andrića</p> <p><i>Srpski diskurs o Andriću</i></p> <p>Vježbe: Glavne karakteristike <i>srpskog diskursa o Andriću.</i></p>
6.	<p>(Po)jetika Danila Kiša</p> <p>Metode i mehanizmi ideološke kritike, Danilo Kiš, <i>Grobница za Borisa Davidovića, Čas anatomije</i>; Boro Krivokapić: <i>Treba li spaliti Kiša</i>. Hronologija slučaja. Akteri i argumenti <i>protivničkih</i> strana.</p> <p>Vježbe: Boro Krivokapić: <i>Treba li spaliti Kiša.</i></p>
7.	<p>Postmodernizam u srpskoj književnosti</p> <p><i>Hazarski rečnik</i> M. Pavića ili <i>Opsada crkve Svetog Spasa</i> G. Petrovića. Postmodernizam i nauka o književnosti. Kompozicija i glavne teze knjige A. Sokala <i>Fashionable nonsense.</i></p> <p>Vježbe: Priprema za ispit.</p>
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta Drugi polusemestar	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
9.	<p>Populistički talas u srpskoj književnosti osamdesetih <i>Knjiga o Milutinu D. Popovića, i/ili Vreme smrti</i>, D. Ćosića. N. Bertolino: <i>Vreme inkubacije</i> ili M. Đorđević, <i>Književnost populističkog talasa</i>; N. Veličković, <i>Slika drugog u romanu Vaznesenje</i>. Razgovor o sprezi nacionalizma i nastave književnosti.</p> <p>Vježbe: Primjeri indoktrinacije u čitanci za 9. razred Zavoda za udžbenike RS. (U knjizi <i>Školokrečina</i>.)</p>
10.	<p>Etička književna kritika. Zbornik o Miši Stanisavljeviću.</p> <p>Vježbe: Pregled sajta Miodrag Stanisavljević.</p>
11.	<p>Reportaža, rat, književnost Vlado Mrkić, <i>Istočno od Zapada</i></p> <p>Vježbe: Pregled spec. broja časopisa Letre Interantional posvećenog Opsadi Sarajeva.</p>
12.	<p>Metode i ciljevi akademskog revizionizma Zbornici o B. Ćopiću, Banjaluka-Graz, ur. B.Tošović. Kriteriji <i>naučnosti</i>. Nacionalizam i poststrukturalistička kritika. Analiza radova O. Radulović i Lj. Bajić u navedenim zbornicima. M. Toholj <i>Griška</i>; analiza J. Ahmetagić.</p> <p>Vježbe: Analiza radova O. Radulović i Lj. Bajić u navedenim zbornicima.</p>
13.	<p>Srpska književnost u postjugoslovenskom kontekstu Izdavači, festivali, nagrade. Državne i pravopisne granice.</p> <p>Vježbe: Analiza sadržaja Deklaracije o zajedničkom jeziku i njene važnosti za ideju jugoslavenske književnosti. Formulacija pitanja vezanih za savremenu postjugoslavensku scenu.</p>
14.	<p>Antologije dječije poezije D. Radovića i Bore Ćosića, Predgovori</p> <p>Vježbe: Analiza kriterija za vrednovanje dječije poezije navedenih antologičara.</p>
15.	<p>Ideologija i indoktrinacija u nastavi književnosti.</p> <p>Vježbe: Priprema za ispit.</p>
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17-18.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	<p>Kontinuirano tokom semestra, na osnovu sakupljenih bodova; bodovi se dobijaju za redovno prisustvovanje nastavi, za polusemestralne ispite ili za završni pismeni ispit i za seminarski rad ili drugi vid samostalnog istraživačkog rada.</p> <p>Prijedlog tema za seminarske radove <i>Tri poeme i stihovi pride</i> Predraga Čudića Grigorije Božović u <i>Pljevaljskom vjesniku</i> Eseji o drami Jovana Hristića Poezija Stevana Raičkovića Poezija Miroslava Antića <i>Kako spavaju tramvaji</i> Milovana Danojlića</p>
---	--

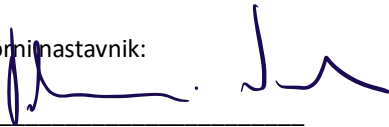
<p>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra</p> <p>(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</p>	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="435 569 1409 831"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Dnevni čitanja</td> <td>(10x3) 30</td> <td rowspan="2">50 (a)</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Prezentacija ili moderiranje rasprave</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Seminarski rad</td> <td>50</td> <td>50 (b)</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Pismeni ispit</td> <td>(5x10) 50</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>"šuške"</td> <td>10</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno:100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: Studeni(ce) biraju hoće li bodove sakupljati redovnim čitanjem i pripremanjem za časove vježbi, ili izradom seminarskog rada, prema priloženom uputstvu:</p> <p>Koncept seminarskog rada treba da prati sljedeću strukturu (i da konkretno naznači osnovno o svakoj od navedenih <i>stavki</i>):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Uvod: <ol style="list-style-type: none"> a. tema (zašto je odabrana, koja pitanja/problemi unutar nje nisu rasvijetljeni, zašto bi i kome njihovo rasvijetljavanje moglo koristiti) b. radna hipoteza (tvrdnja koja se dokazuje; definisana nakon promišljanja teme, na osnovu nepotpunog uvida u građu) 2. Razrada <ol style="list-style-type: none"> a. termini i pojmovi (nije dovoljno navesti neko opšte mjesto iz teorije, nego treba ukratko objasniti šta su glavna stajališta pozvane teorije, kako se došlo do njih i zašto su baš ona odabrana kao najpodesniji alat) b. građa (koja djela i zašto su baš ona dovoljan i pouzdan uzorak da se na njima izvede valjan i koristan zaključak) c. prethodna znanja (ukratko i najvažnije: šta je ranije, npr. u kritici, rečeno o građi, a u vezi s temom) d. analiza (originalni uvid u građu, čitanje, zapažanje, povezivanje, interpretacija) e. dokazivanje teze, argumentacija (koherentno i dosljedno izvođenje zaključaka o analiziranoj građi) x. tuđe misli, rečenice, stavovi (i uopšte sve što se preuzima od drugih treba biti označeno, uz uputu na izvor, vidi: http://hr.wikipedia.org/wiki/Citiranje_radova) 3. Zaključak <ol style="list-style-type: none"> a. sažet opis rada (ukratko opisati strukturu rada, put kojim se došlo do zaključka) b. rezultat rada (zaključak, tvrdnja koja je dokazana i koja daje uvjerljiv i prihvatljiv odgovor na u uvodu istaknuto pitanje/problem) c. očekivani doprinos rada i moguća dalja istraživanja (istaknuti kome, kako i zašto rezultat rada može koristiti) 4. Popis korištenih knjiga i članaka 	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Dnevni čitanja	(10x3) 30	50 (a)	2.	Prezentacija ili moderiranje rasprave	20	3.	Seminarski rad	50	50 (b)	4.	Pismeni ispit	(5x10) 50	50	5.	"šuške"	10		Ukupno:100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																									
1.	Dnevni čitanja	(10x3) 30	50 (a)																									
2.	Prezentacija ili moderiranje rasprave	20																										
3.	Seminarski rad	50	50 (b)																									
4.	Pismeni ispit	(5x10) 50	50																									
5.	"šuške"	10																										
Ukupno:100 bodova			100%																									

<p>Skala ocjenjivanja</p>	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
<p>Literatura</p>	<p>Obavezna</p> <p>Michael Apple, <i>Ideologija i kurikulum</i>, Beograd, 2012. Maks Bergholz, <i>Nasilje kao generativna sila</i>, Buybook, 2018. Nikola Bertolino, <i>Vreme inkubacije</i>, u Sarajevske sveske, 4/2003. Jovan Deretić, <i>Poetika srpske književnosti</i>, Beograd 1997. Tarik Haverić, <i>Lijepa književnost i ljepša prošlost</i>; Sarajevo 2016. Boro Krivokapić, <i>Treba li spaliti Kiša</i>, Zagreb 1980. ili Mark Thompson: Izvod iz knjige rođenih: priča o Danilu Kišu, Sarajevo 2014. M.R. Majenova, <i>Teorijska poetika (uvodno poglavlje)</i>, Beograd, 2009. Zoran Milutinović, <i>Bitka za prošlost</i>, Beograd 2018. Siniša Malešević, <i>Jugoslavija 1945-1960</i>, u knjizi <i>Ideologija, legitimnost i nova država</i>, Beograd i Zagreb, 2004. Svetozar Petrović, <i>Nauka o književnosti</i>, Beograd 2010. Lydija Sklevicky, <i>Konji, žene, ratovi</i>, Zagreb 1996. Nenad Veličković, <i>Laža i apanaža</i>, Beograd 2017. Nenad Veličković, <i>Karakazandžiluk</i>, Travnik 2024. Virdžinija Vulf, <i>Vlastita soba</i>, Zagreb, 2003.</p> <p>Djela</p> <p>Antologija <i>Mačke ne idu u raj</i> B. Čopić, <i>Bašta sljezove boje</i> D. Ćosića, <i>Vreme smrti</i> J. Hristić, <i>Eseji o drami</i>, Beograd 2006. D. Kiš, <i>Grobница za Borisa Davidovića, Čas anatomije</i> R. Lazić, <i>Priče i druge pesme, Crna knjiga, Podele uloga</i> V. Lubarda, <i>Vaznesenje</i> V. Kecmanović, <i>Top je bio vreo</i> D. Kovačević, <i>Sveti Georgije ubija aždahu</i> V. Mrkić, <i>Istočno od Zapada</i> M. Stanisavljević, <i>Carev zatočnik, Vasilisa Prekrasna, Nemušti jezik</i> M. Pavić, <i>Hazarski rečnik</i> G. Petrović, <i>Opsada crkve Svetog Spasa</i> J. Petrović, <i>Leto kada sam naučila da letim</i> V. Pištalo, <i>Korto Mlateze i druge priče iz celog sveta</i> D. Popović, <i>Knjiga o Milutinu</i> D. Radović, <i>Antologija srpske poezije za decu</i>, Bora Ćosić, <i>Antologija poezije srpske za decu</i></p> <p>Dodatna</p> <p>Jasmina Ahmetagić – (2008) <i>Unutrašnja strana postmodernizma</i>; Beograd – (2012) <i>Nevidljivo zbivanje, Pravoslavna duhovnost u prozi Grigorija Božovića</i>, Institut za srpsku kulturu, Priština/Leposavić, – (2018) <i>Slika drugog u kosovskoj priči Miroslava Toholja i srpsko simboličko nasleđe</i> Antun Barac, <i>Jugoslavenska književnost</i>, Zagreb 1959. Mirko Đorđević, <i>Književnost populističkog talasa</i>, u zborniku <i>Srpska strana rata</i>, Beograd 1996. Ignacije Gavran, <i>Okrivljeni Andrić</i>, u <i>Bosna Franciscana</i>, 23/2006. Dragomir Gajević, <i>Jugoslavenstvo između stvarnosti i iluzija</i>, Beograd 1985. Jasna Kovo, <i>Kako je nacionalizam ubio interpretaciju</i>, u zborniku <i>Nacija i poststrukturalizam</i>, Sarajevo 2013. Olivera Milosavljević, <i>Zloupotreba autoriteta nauke</i>, u: <i>Srpska strana rata, Trauma i katarza u istorijskom pamćenju</i>, prir. Nebojša Popov, Republika, : Vikom grafik : Građanska čitaonica, Beograd- Zrenjanin, 1996. Slobodan Selenić, <i>Antologija savremene srpske drame</i>, Beograd, 1977.</p>

	<p>Mirnes Sokolović, <i>Megalopolis i nacija</i>, u zborniku <i>Nacija i poststrukturalizam</i>, Sarajevo 2013. Elen Šouvalter, <i>Feministička kritika u divljini</i>, u Zdenko Lešić, <i>Postrukturalistička čitanka</i>, Sarajevo 2003. Ričard Volš, <i>Ko je pripovedač</i>, Reč 56.2 Slobodan Vladušić, <i>Crnjanski, Megalopolis</i>, Beograd 2012. Zbornici o B. Ćopiću: <i>Poetika, stilistika i lingvistika Ćopićevog pripovijedanja</i> (2012), <i>Lirski doživljaj svijeta u Ćopićevim djelima</i> (2013), <i>Ćopićevsko modelovanje realnosti kroz humor i satiru</i> (2014); Banjaluka-Graz, ur. B. Tošović, Graz - Banjaluka. Zbornik radova <i>Andrić i Bošnjaci</i>, Tuzla 2000. Nenad Veličković: <i>Školokrečina</i>, Sarajevo 2015. <i>U musafirhani, i povodom nje</i>, u Almanahu SKPD Prosvjeta, Sarajevo, 2015. <i>Slika drugog u romanu Vaznesenje V. Lubarde</i>, u knjizi N. Veličković, <i>Dijagnoza patriotizam</i>, Beograd 2010. <i>Empirija uzvraća udarac</i>, u časopisu <i>Reč</i>, 84.30, Beograd, 2014. <i>Protojerejična priča</i>, Reč br. 87.33, Fabrika knjiga, Beograd 2017. <i>Zatočnik u Bašti sljezove boje</i>. Previđanje satire u Ćopićevom opusu – dekonstektalizacija kao strategija revizionizma, u zborniku <i>Satire und Komik in der bosnich-herzegovinischen, kroatischen, montenegischen und serbischen Literatur</i>, Grazer Studien zur Slavistik, band 10, Verlag Dr. Kovač, Hamburg 2018, ur. Renate Hansen-Kokoruš, Darko Lukić, Boris Senker.</p>
Napomene	Na dodatnu literaturu studenti(ce) će se uputiti tokom predavanja.

U Sarajevu, 10.9.2025.

Odgovorni nastavnik:

Nenad Veličković

SARADNIK

Anes Osmić

